

BARRY MILES

HIPPIE

Τα παιδιά
των λουλουδιών

HIPPIE

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: HIPPIE
Από τις Εκδόσεις CASSELL, Λονδίνο 2003

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **HIPPIE**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Barry Miles

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Γιώργος Παρλαλόγλου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Πέτρος Γαρμενίτης

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Χρυσούλα Μπουκουβάλα

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ηλιόπουλος Θ. – Ροδόπουλος Π. Ο.Ε.

© Essential Works Limited, 2004

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2010

Πρώτη έκδοση: Ιανουάριος 2010, 3.000 αντίτυπα

ISBN 978-960-453-630-6

***Τυπώθηκε σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά
και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.***

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Σε όλους τους απανταχού παλιούς φρικάδες και χίπς

65

Από το Λονδίνο στο Σαν Φραντσίσκο και παραπέρα, οι καταβολές των Χίπις στην ποίηση, τη μόδα και τη μουσική

66

Ψυχεδέλεια, LSD, η ιδεολογία της έκστασης, Pink Floyd, Grateful Dead, Βιετνάμ, το «Λεωφορείο»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

67

Sgt. Pepper, το Καλοκαίρι της Αγάπης, Monterey Pop, Love & Haight, IT και OZ

68

Αντιπολεμικές διαδηλώσεις, Παρίσι, Σικάγο, οι Μαύροι Πάνθηρες, Cream

69

Οι ταραχές στο Μπέρκλεϊ, οι Μετεωρολόγοι, Woodstock, Altamont, Charles Manson, Timothy Leary, Κοινόβια

70

Η Εποχή του Υδροχόου, η Μέρα της Γης, οι Δίκες σε ΗΠΑ και Βρετανία, Alice Cooper, Playpower

71

Ο Jimi, η Janis και ο Jim «φεύγουν» για πάντα, Heavy Metal, Γυμνισμός, η κληρονομιά, Woodstock '94 & '99

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Φρικιά, αντεργκράουντ, αντικουλτούρα, παιδιά των λουλουδιών ή χίπις, είναι διάφοροι χαρακτηρισμοί για την κουλτούρα των νέων της δεκαετίας του '60 που άλλαξε τη ζωή στη Δύση όπως την ξέραμε έως τότε, εισάγοντας ένα πνεύμα ελευθερίας, ελπίδας, ευτυχίας, αλλαγής και επανάστασης.

Στην αρχή επρόκειτο για φαινόμενο μικρής έκτασης και πήγαζε από την Beat γενιά της δεκαετίας του '50. Πολλοί από τους μπίπνικς παρέμειναν κεντρικά πρόσωπα του κινήματος στη δεκαετία του '60: οι ποιητές Gary Snyder, Michael McClure, Lawrence Ferlinghetti και Allen Ginsberg θεωρούνταν εκπρόσωποι και γκουρού του κινήματος στις ΗΠΑ, όπως και ο William Burroughs στην αυτοεξορία του στο Λονδίνο. Σαν τους μπίπνικς, οι χίπις απαρνούσαν την αποβλακωτική ανία της αμερικανικής καταναλωτικής κοινωνίας της δεκαετίας του '50, προσφέροντας μία εναλλακτική λύση στη μέχρι τότε κρατούσα ιδέα, σύμφωνα με την οποία όλοι ζούσαν σε ίδια και απaráλλακτα προάστια, κοιμούσαν σε ξεχωριστά κρεβάτια, οδηγούσαν ολόιδια αυτοκίνητα, παρακολουθούσαν αποχωνωτικές κωμωδίες στην τηλεόραση ή έβλεπαν μέσα από τα παράθυρά τους τα πανομοιότυπα παράθυρα του

γείτονα. Αυτοί που αποτελούσαν την «αγνή κοινωνία» πήγαιναν στην εκκλησία, ικανοποιημένοι με τη σκέψη ότι ήταν οι ηθικοί φύλακες του κόσμου στον αγώνα εναντίον του άθεου κομμουνισμού.

Αυτό όμως δεν εξηγούσε το παρόμοιο κίνημα στην Ευρώπη, ιδιαίτερα στη Βρετανία, όπου δύσκολα είχε κανείς την οικονομική δυνατότητα να αγοράσει ένα αυτοκίνητο και όπου δεν φαινόταν να υπάρχει αρκετός χώρος για να κτιστούν άχαρα σπίτια στα προάστια. Στη Βρετανία η αντικουλτούρα εμφανίστηκε ως αντίδραση στη μεταπολεμική λιτότητα. Οι τινέιτζερς έλαβαν καθυστερημένα υπόσταση στη Βρετανία, και μόνο τη δεκαετία του '60 οι νέοι είχαν κάποια δικά τους χρήματα. Κοιτούσαν γύρω τους και έβλεπαν ότι τα πάντα ελέγχονταν από ηλικιωμένους – εκείνους τους υποκριτές που εννοούσαν να διατηρήσουν αναλλοίωτη την κρατούσα κατάσταση σαν να μην είχε γίνει ποτέ ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Οι αλλαγές στη Βρετανία επήλθαν μέσα από την οργανωμένη αντίδραση στα πυρηνικά όπλα, την ανάπτυξη του εγχώριου rock 'n' roll –κυρίως μέσα από τις σχολές καλών τεχνών– και, βεβαίως, τη χρήση ναρκωτικών, διαχωρίζοντας έτσι τη θέση των νέων από τη

γενιά των γονιών τους και τις κρατικές αρχές.

Η εκστρατεία εναντίον των πυρηνικών όπλων δεν αποτέλεσε ποτέ κύριο θέμα στις ΗΠΑ, σε αντίθεση με την αντίσταση στον πόλεμο του Βιετνάμ. Ωστόσο, είναι λάθος να θεωρούμε το αντιπολεμικό κίνημα ή «το κίνημα» όπως το αποκαλούσαν πολλοί, ως απλώς ένα κίνημα των νέων. Μπορεί να αντλούσε μεγάλο μέρος της ενέργειας και του ενθουσιασμού του από τους νέους, η πλειονότητα όμως των οπαδών αυτού του κινήματος ήταν ενήλικοι άνω των 30 χρόνων, οι οποίοι πίστευαν στην αμερικανική κοινοβουλευτική δημοκρατία και στο ατομικό τους δικαίωμα να εισακούνται και να επηρεάζουν την κυβερνητική πολιτική. Η CIA, το FBI και πολλοί άλλοι κυβερνητικοί οργανισμοί κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια για να τους θέσουν σε ανυποληψία, εφαρμόζοντας συχνά παράνομες μεθόδους, μεταξύ των οποίων την απόρριψη του συνταγματικού δικαιώματός τους στη συνάθροιση. Ισχυρίζονταν ότι ξένες δυνάμεις χρηματοδοτούσαν και οργάνωναν το κίνημα που το αποτελούσαν απλώς ένα μάτσο πιστιρικάδες οι οποίοι πετούσαν κοκτέιλ μολότοφ.

«Ο Johnny Ροτ φοράει χρυσά σανδάλια και ένα μαύρο κασκέιο ποδοσφαιρικής ομάδας».

Τίτλος κεφαλαίου από το *Playpower* του Richard Neville

Προς τα τέλη της δεκαετίας του '60, μέχρι να διαφύγει το τελευταίο ελικόπτερο από την ταράτσα της αμερικανικής πρεσβείας στη Σαϊγκόν, το 1975, το αντιπολεμικό κίνημα είναι συνεχώς παρόν. Οι διαμαρτυρίες γίνονταν με διάφορους τρόπους, μεταξύ των οποίων επιστολές σε βουλευτές και προέδρους από ανήσυχους πολίτες και θρησκευτικές ομάδες, και συλλογή υπογραφών σε κείμενα διαμαρτυρίας καθώς και ονομάτων σε καταχωρήσεις στον Τύπο. Γίνονταν πολλές πορείες και συλλαλητήρια, διαμαρτυρίες σε πλατείες και σε κυβερνητικά κτίρια· αρνήσεις πληρωμής φόρων και κάψιμο δημοσίως κλήσεων για κατάταξη στο στρατό, καθώς και λιποταξίες και αυτοεξορίες στον φιλικό Καναδά, ο οποίος αρνούταν να εκδώσει στις ΗΠΑ τους κληρωτούς. Υπήρχε μη βίαιη ανυπακοή εκ μέρους των πολιτών, η οποία συνήθως κατέληγε σε δακρυγόνα και μαζι-

κές συλλήψεις και άρα στις αναπόφευκτες βιαιότητες εκ μέρους της αστυνομίας· γίνονταν συγκεντρώσεις και απεργίες, καθιστικές διαμαρτυρίες και καταλήψεις. Καθώς αύξαναν οι σφαγές και η καταστροφή στο Βιετνάμ, εντάθηκαν και οι ενέργειες στην πατρίδα – «να φέρουμε τον πόλεμο στην πατρίδα» ήταν ένα από τα συνθήματα – και μια μικρή ομάδα άρχισε τις βομβιστικές ενέργειες, να πυρπολεί στρατολογικά γραφεία και να καταστρέφει στρατιωτικά αρχεία. Υπήρξαν μάλιστα και κάποιες αυτοκτονίες.

Μερικοί χίπις συμμετείχαν, ιδιαίτερα μετά τις βιαιοπραγίες των αστυνομικών στο Σικάγο το 1968 όπου σημειώθηκαν πάρα πολλοί τραυματισμοί, γενικώς όμως οι ακτιβιστές αντιμετώπιζαν τους χίπις περιφρονητικά. Δεν αντιλαμβάνονταν πώς εκείνοι οι άνθρωποι μπορούσαν να περνούν τον καιρό τους παίρνοντας ναρκωτικά, παίζοντας

μουσική, κάνοντας διαλογισμό και ατενίζοντας το κενό όταν άνθρωποι δολοφονούνται από την ίδια τους την κυβέρνηση σε έναν μη κηρυγμένο πόλεμο.

Τότε, γιατί οι χίπις ήταν σημαντικοί; Επειδή ακριβώς έθεταν εαυτούς εκτός κοινωνίας, εκείνοι οι άνθρωποι μπορούσαν να τη δουν αντικειμενικά – να δουν τι δεν πήγαινε καλά, να δουν πώς θα ήθελαν να την αλλάξουν.

Το οικολογικό κίνημα ξεκίνησε με την αντικουλτούρα της δεκαετίας του '60. Τα κείμενα των ποιητών της Beat γενιάς, Gary Snyder και Michael McClure, που και οι δύο διέμεναν μέσα ή κοντά στο Σαν Φραντσίσκο, εμφανίστηκαν στον αντεργκράουντ Τύπο, και τα βιβλία τους έγιναν εξαιρετικά

ΕΠΑΝΩ: Το «All You Need Is Love» των Beatles αναμεταδίδεται ζωντανά σε όλο τον κόσμο.
ΔΕΞΙΑ: Χίπικο στιλ στη Νέα Υόρκη, 1968.

WHO DOES
YOUR
BODY

LONG TO
???

HER
CHOICE?

...ALIST, CAPITALIST
EXCITATION?
REVOLUTION!!

M
W

«Όσο περισσότερο επανασιαιώ τόσο περισσότερο κάνω έρωτα».

Γκραφίτι της δεκαετίας του '60

δημοφιλή. Επιστήμονες επίσης όπως ο Gregory Bateson βοήθησαν ώστε να συνειδητοποιήσουν οι άνθρωποι ορισμένα πράγματα, καθώς αναφέρονταν συχνά σε ακτιβιστές του κινήματος όπως ο Allen Ginsberg. Ο Bateson ήταν εκείνος που έκρουσε πρώτος τον κώδωνα του κινδύνου για την υπερθέρμανση του πλανήτη στο Συνέδριο για τη Διαλεκτική της Απελευθέρωσης, στο Λονδίνο, το 1967. Οι εργασίες του R. Buckminster ήταν πολύ δημοφιλείς τη δεκαετία του '60, και βοήθησαν να γίνει ευρέως γνωστή η ευ-

αισθησία του οικοσυστήματος του πλανήτη. Η τάση επίσης που εκδηλώθηκε προς τη φυτοφαγία προανήγγειλε μία τάση προς τις οργανικές τροφές και, προς το τέλος της δεκαετίας, η τάση προς τις φυσικές τροφές είχε πλέον καθιερωθεί. Ο ίδιος ο Buckminster επινόησε εξάλλου τον γαιωδαιτικό θόλο, που χρησιμοποιήθηκε στην κατασκευή πολλών κοινοβίων.

Η αντικουλτούρα αμφισβήτησε τη σεξουαλική ηθική και πρότεινε πολλές εναλλακτικές λύσεις: πολυγονεϊκές οικογένειες, σεξουαλικά όργανα, ομάδες σεξουαλικής θεραπείας, αποδοχή της ομοφυλοφιλίας και, πάνω απ' όλα, μία θετική, χαρούμενη αποθέωση της σεξουαλικότητας σε αντίθεση με την αυστηρή ηθική της προηγούμενης γε-

νιας. Στην Αμερική των μέσων της δεκαετίας του '60, οι κωμωδίες που προβάλλονταν στην τηλεόραση μπορούσαν μόνο να δείχνουν ένα παντρεμένο ζευγάρι σε ξεχωριστά κρεβάτια. Γι' αυτό οι μπίνικες σοκάριζαν τόσο πολύ τους ανθρώπους στα τέλη της δεκαετίας του '50 με τα σεξουαλικά τους όργανα και την αποδοχή της ομοφυλοφιλίας. Ο Ginsberg έγραψε: «Αμερική, ακουμπάω τον αδελφίστικο ώμο μου στο τιμόνι». Δεν ντρεπόταν γι' αυτό, έστω κι αν ήταν παράνομο.

Από τούτη την αμφισβήτηση των ρόλων των φύλων άρχισε το κίνημα των γυναικών. Οι χίπς ήταν γνωστοί για την άσχημη συμπεριφορά τους απέναντι στις γυναίκες, που τις χαρακτήριζαν «πιτσούνες» ή «κυράδες» και περίμεναν από αυτές να κάνουν όλες τις μι-

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Ακτιβιστές του Κινήματος Απελευθέρωσης της Γυναίκας διακόπτουν τα Καλλιστεία για την ανάδειξη της Μις Κόσμος. **ΕΠΑΝΩ:** Μία ψυχεδελική Μπέντλεϊ στην Kings Road του Λονδίνου.

κροδουλιές σαν νοικοκυρές των προαστίων, αλλά χωρίς καμία από τις εξασφαλίσεις που είχαν οι κανονικές σύζυγοι. Στους κύκλους των πολιτικοποιημένων ήταν ακόμα χειρότερα, εφόσον οι άντρες έκαναν όλες τις ομιλίες ενώ οι γυναίκες ασχολούνταν με τις γραφικές εργασίες. Η εισαγωγή ωστόσο του αντισυλληπτικού χαπιού πρόσφερε για πρώτη φορά στις γυναίκες την ελευθερία επιλογής σεξουαλικού συντρόφου. Η «χαλαρή» σεξουαλική ηθική στους κύκλους της αντικουλτούρας είχε ως επακόλουθο την αμφισβήτηση όλων των σεξουαλικών ρόλων, συμπεριλαμβανομένου και του ερωτήματος

και το είχαν διασκορπίσει κοντά στο θεωρείο του δημάρχου.

Τον Οκτώβριο του 1968, ο Robin Morgan, ένας από τους διοργανωτές, έγραψε: «Ορισμένοι αντιδραστικοί άρρενες της Αριστεράς ακόμα θεωρούν την “Απελευθέρωση της Γυναίκας” ασήμαντη μπροστά στα “μεγαλύτερα, πολύ πιο σημαντικά” επαναστατικά προβλήματα... Άραγε το ασήμαντο επί του προκειμένου, για μια γυναίκα η οποία δεν έχει τα απαραίτητα χρήματα ώστε να πετάξει μέχρι το Πουέρτο Ρίκο για να κάνει έκτρωση κι έτσι πρέπει να ξαπλώσει πάνω σ’ ένα τραπέζι κουζίνας κοιτώντας τις κα-

ήρθε και το κίνημα για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων, το οποίο πυροδοτήθηκε από τις ταραχές στο μπαρ Stonewall της Νέας Υόρκης, το 1969, όταν ομοφυλόφιλοι στην οδό Christopher δεν άντεξαν πλέον να τους σπάνε τα κεφάλια οι αστυνομικοί με τα κλομπ τους, όποτε ήθελαν να τους διώξουν, και ξαφνικά αντεπιτέθηκαν.

Η αντικουλτούρα της δεκαετίας του ’60 είχε όντως να κάνει με sex and drugs and rock ’n’ roll! πολλές άλλες όψεις των αλλαγών στη διάρκεια της δεκαετίας του ’60 ξεχάστηκαν επίσης και από άλλα μέλη της κοινωνίας. Ωστόσο, μολονότι η σεξουαλική

«Μια νέα γενιά τεληικά μορφώνεται, έσιω κι αν εν τω μεταξύ πρέπει να καταστραφούν τα κολλέγια».

Περιοδικό *Mayday*

α ήταν ορθό για τις γυναίκες να ασχολούνται με το νοικοκυριό, με το μαγεύρεμα και το πλύσιμο τη στιγμή που οι μαστουρωμένοι σύντροφοί τους «την έβρισκαν» ακούγοντας μουσική με τ’ ακουστικά σ’ τα αυτιά.

Στις 7 Σεπτεμβρίου του 1968 το κίνημα των γυναικών ανήγγειλε την ύπαρξή του στον κόσμο διακόπτοντας τη ζωντανή τηλεοπτική αναμετάδοση των καλλιστείων για την ανάδειξη της Μις Αμερική, που γίνονταν σε εθνικό δίκτυο από το Ατλάντικ Σίτι. Με τα συνθήματα διαμαρτυρίας στα πανό έξω από την αίθουσα, οι διοργανωτές δεν περίμεναν περαιτέρω ταραχές, αλλά μία από τις διαδηλώτριες κατάφερε να ανακατέψει τα χαρτάκια με τις σημειώσεις του παρουσιαστή Bert Parks, με αποτέλεσμα αυτός ν’ αρχίσει να χαμογελάει αμήχανος και να κομπιάζει. Τότε, είκοσι γενναίες συντρόφισσες άρχισαν να τραγουδούν το «Freedom For Women» και άπλωσαν στα κάγκελα των θεωρείων ένα τεράστιο πανό προκηρύσσοντας την «Απελευθέρωση της Γυναίκας». Εκατομμύρια τηλεθεατές είδαν αυτή την ενέργεια και τα καλλιστεία διακόπηκαν για δέκα λεπτά. Μία γυναίκα συνελήφθη διότι «διέχεε μία επιβλαβή οσμή» – στην πραγματικότητα ήταν Toni Hair Conditioner, που το παρασκεύαζε ο σπόνσορ των καλλιστείων,

τσαριδές στην οροφή, απεικονίζει την οδύνη της; Τι είναι ασήμαντο για μια νεαρή μαύρη γυναίκα, υπερήφανη και όμορφη και στρατευμένη, που τρελαίνεται όταν ακούει τον Stokely Carmichael να λέει “η μόνη στάση για τις γυναίκες στο SNCC (Μη βίαιη Φοιτητική Συντονιστική Επιτροπή) είναι μπρούμυτα”;... Τι είναι ασήμαντο για την οικονομική μετανάστρια, τη μητέρα και εργαζόμενη, που πρέπει να είναι ένα σκαλοπάτι πιο κάτω από τον καταπιεσμένο σύζυγό της, που πρέπει να του επιτρέψει να τη χτυπάει λίγο, να την αφήνει έγκυο αμέσως μετά τη γέννηση του έβδομου παιδιού της, και ίσως ο τύπος να εξαφανίζεται για κάνα χρόνο εδώ κι εκεί ώστε να μπορεί τουλάχιστον να αισθάνεται λίγο “άντρας”; Και τι είναι ασήμαντο για τις γυναίκες στο Fayerweather Hall στην Κολούμπια, την περασμένη άνοιξη, επαναστάτριες με καινούργιες ιδέες έτοιμες να τις πλακώσουν στο ξύλο και να τις κοπηνήσουν άσχημα όπως τον καθένα (και έτσι έγινε), έτοιμες να σχηματίσουν ένα κοινόβιο που να αντηχεί έναν εναλλακτικό τρόπο ζωής σε όλη αυτή την αρρωστημένη κουλτούρα, απλώς και μόνο όταν ακούν έναν SDS αρχηγό να ζητά “εθελόντριες πιτσούνες για μαγειρικά καθήκοντα”»

Επίσης, πέρα από την αντικουλτούρα

ζωή του Προέδρου Kennedy έμοιαζε πολύ περισσότερο μ’ εκείνη του Mick Jagger παρά με του Billy Graham, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης προτιμούσαν να συγκαλύπτουν οτιδήποτε απειλούσε το Αμερικανικό Όνειρο. Οι χίπς το κατέστησαν σαφές εξ αρχής: «Σεξ και Ναρκωτικά και Γαμήσι στους Δρόμους» ήταν το κυρίαρχο σύνθημα των MC5 του Ντιτρώιτ, και μάλιστα ο Paul McCartney πρότεινε: «Γιατί να μην το κάνουμε στο δρόμο;»

Οι χίπς στιγματίστηκαν επειδή διατράνωναν τις απόψεις τους. Τα ρούχα τους, για παράδειγμα, πρόσβαλλαν τα συντηρητικά μέλη της κοινωνίας – που στην Αμερική ήταν σχεδόν ο καθένας, ενώ στη Βρετανία έτειναν να είναι πιο σπάνια. Πριν από τη δεκαετία του ’60 οι άντρες στη Βρετανία έκοβαν κοντά τα μαλλιά τους στο πίσω μέρος του κεφαλιού και στα πλάγια, ενώ στην Αμερική ο κανόνας ήταν να έχουν τα μαλλιά τους βούρτσα, σύμφωνα με τους κανόνες στρατιωτικής υγιεινής του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου. Το γεγονός ότι αυτό το κούρεμα τους προσέδιδε όψη εγκληματιών δεν φαινόταν

ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ: Επιτυχής λήψη LSD με φευγάτα χρώματα, Σαν Φραντσίσκο, 1966. ΔΕΞΙΑ: Συγκέντρωση μετά μουσικής, Σαν Φραντσίσκο, 1967.

«Μπορεί οι Beatles να σήμαιναν ποδήλατα στη Βρετανία, σήμαιναν όμως πολύ περισσότερο στην Αμερική. Άλλαξαν καταστάσεις».

Nick Cohn

να είχε σημασία. Στην Αμερική ακολουθούσαν περισσότερο τους καθιερωμένους κανόνες απ' ό,τι στην Ευρώπη, και όποιος ξέφευγε πάρα πολύ από αυτούς είχε προβλήματα. Στη Βρετανία, οι άντρες φορούσαν ένα φτηνό κουστουμί μόλις τελείωναν το λύκειο, και τα πουκάμισα και οι γραβάτες ήταν απαραίτητα. Μερικοί εκπλήσσονται όταν βλέπουν σε παλιές φωτογραφίες τους Beatles και τους Stones με περιποιημένα κουστουμάκια και λεπτές γραβάτες. Κατά τα τέλη της δεκαετίας του '60 τα τζιν και τα μπλουζάκια ή οι τριμμένες φόρμες εργασίας και τα στρατιωτικά τζάκετ ήταν το νέο ντύσιμο στις Ηνωμένες Πολιτείες, ωστόσο η επανάσταση των χίπις σήμαινε ότι ο καθένας μπορούσε να φοράει ό,τι ήθελε, από χιτώνα μέχρι μπέρτα. Και τα μαλλιά βεβαίως ήταν μακριά. Κατά τα τέλη της δεκαετίας του '60 πήγαιναν μαζί με μουστάκι και μουσι.

Για τις γυναίκες, οι απαρχές της δεκαετίας του '60 ήταν μια εποχή ποδόγυρου και στολιδιών· τα συνολάκια με παντελόνι ήρθαν στα τέλη της δεκαετίας του '60 και έκαναν αίσθηση όταν εμφανίστηκαν. Τα μαλλιά, που ήταν φτιαγμένα σε περμανάντ και ψεκασμένα με λάκα, καθώς και το έντονο

μέικαπ και το κοκκινάδι στα χείλη, έκαναν ακόμα και τις έφηβες να φαίνονται σαν τριανταπεντάρες. Οι χίπις και η επίδραση που άσκησε η μόδα των χίπις έδιωξαν τα μικροτί και καθιέρωσαν τη φυσικότητα των μακριών μαλλιών· οι αλογοουρές ήταν τώρα μόνο για τα αγόρια, ενώ τα άτομα και των δύο φύλων είχαν κορδέλες γύρω απ' το κεφάλι. Αυτό το νέο ανδρόγυνο λουκ συντάραξε τους φανατικά ετεροφυλόφιλους.

Κορίτσια έψαχναν για παλιομοδίτικα, μεταχειρισμένα ρούχα σε καταστήματα μεταχειρισμένων ειδών, κατά προτίμηση φθαρμένα, απαλά υφάσματα όπως δαντέλες και βελούδα και επέλεγαν συχνά μακριά φορέματα γιαγιάδων. Για τις εξόδους τους, όλα ήταν ταιριαστά – χειροποίητα ρούχα, συχνά βαμμένα σε γήινα χρώματα ή σε ψυχεδελικά ουράνια τόξα. Ο δικτατορικός έλεγχος που ασκούσαν άλλοτε οι οικιοί μόδας είχε καταρρεύσει. Κανένας δεν έλεγε πλέον στις γυναίκες πόσο ψηλά έπρεπε να ήταν ο ποδόγυρος στις φούστες τους εκείνη τη χρονιά.

Κί έπειτα ήταν η μουσική. Η δεκαετία του '60 μετέτρεψε τη μουσική pop σε μουσική rock, από απλή διασκέδαση σε τέχνη. Η μεγαλύτερη διαφορά μεταξύ των δύο ήταν το

γεγονός ότι τα rock συγκροτήματα, γενικώς, ανέτρεξαν στην blues ή στη rhythm and blues για να εμπνευστούν. Οι πρώτες δουλειές των Rolling Stones περιλαμβάνουν διασκευές πολλών κλασικών κομματιών R&B, ενώ οι Beatles συμπεριέλαβαν επίσης πολλά R&B τραγούδια. Στη βρετανική εισβολή οφειλόταν η ανανέωση του ενδιαφέροντος των μουσικών της Βορείου Αμερικής για τα δικά τους μαύρα πρότυπα. Προτού γίνουν Grateful Dead, το γκρουπ ήταν γνωστό ως Warlocks και ειδικευόταν σε παρατεταμένους blues αυτοσχεδιασμούς. Άλλα πρωτογενή γκρουπ απέφυγαν τις περιστροφές και ονομάστηκαν ευθέως Butterfield Blues Band, ή Blues Project. Οι Canned Heat δεν ήταν παρά ένα blues γκρουπ, και η Janis Joplin μία blues τραγουδίστρια. Αν προσθέσει κανείς σε αυτό την ένταση με την οποία γίνεται αντιληπτός ο ήχος χάρη στο LSD ή στη μαριχουάνα, έχει τη λεγόμενη ψυχεδελική μουσική. Ο μεγάλος καταλύτης σε αυτή την αλλαγή ήταν οι Beatles, ιδιαίτερα με το *Sgt Pepper*, ωστόσο κομμάτια όπως το «Tomorrow Never Knows» είχαν προλειάνει το έδαφος. Δεν επρόκειτο πλέον για pop, ήταν μια νέα μορφή τέχνης. Οι περισσότερες μορφές τέχνης

ακολουθούν αυτή τη διαδικασία βεβαίως. Ο κινηματογράφος τέχνης πρόσφερε πρωτοποριακά έργα, ενώ οι πρόσφατες επιτυχίες του Χόλιγουντ επιδεικνύονταν φόρα παρτίδα στις γωνίες των δρόμων.

Σε ορισμένα γκρουπ και μουσικούς, αυτή η ανάπτυξη ήταν περισσότερο προφανής απ' ό,τι με άλλους. Ο Dylan άρχισε κοιτώντας στη folk παράδοση του Woody Guthrie, ωστόσο προκάλεσε τους προσκολλημένους στην παράδοση οπαδούς του, προτού ακόμα υιοθετήσει την ηλεκτρική κιθάρα, ενσωματώνοντας μερικούς προκλητικούς στίχους στη δουλειά του. Χάρη στους Byrds έγινε σαφές ότι τραγουδούσε όντως rock 'n' roll, οι οποίοι έκαναν ολόκληρη καριέρα προσδίδοντας στη μουσική του ψυχεδελική χροιά. Ο υπνωτικός ήχος της δωδεκάχορδης Rickenbacker του Roger McGuinn στο «Mr Tambourine Man» ήταν μουσική από το μέλλον όταν εμφανίστηκε το 1965.

Οι Byrds έπαιξαν στο Strip στο Λος Άντζελες, και άκουσε όλο το υπόλοιπο Λος Άντζελες. Οι Mothers of Invention ήταν κάτι το πρωτοφανές· μεγαλούργησαν τόσο από μουσική όσο και από στιχουργική άποψη. Ομοίως και οι Doors, συνδύασαν σχεδόν με έπαρση σοβαρούς στίχους με φιλόδοξες μουσικές συνθέσεις, ώστε να φέρουν την pop μουσική σε ένα νέο επίπεδο. Οι Jefferson Airplane είχαν pop προσανατολισμό και οι στίχοι τους ήταν όντως εκείνοι που τους ξεχώρισαν από τα άλλα γνωστά γκρουπ. Ο Jimi Hendrix συνδύασε την R&B και την pop για να σφυρηλατήσει μία νέα μορφή τέχνης. Ο αυτοσχεδιασμός του και η παραμόρφωση του «The Star Spangled Banner» στο Woodstock έκαναν για τη rock ό,τι έκα-

ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Το εξώφυλλο του Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band από τον Peter Blake, το 1967. ΕΠΑΝΩ: Ο Tim Hardin στα παρασκήνια του Woodstock, το 1969.

νε ο εκτεταμένος αυτοσχεδιασμός για την be-bop, ξεχωρίζοντάς την από την παραδοσιακή jazz.

Στο Λονδίνο, όπου δεν υπήρχε κύκλωμα της R&B, ο Hendrix μπόρεσε να συνδυάσει την εμπειρία του από τη συνεργασία του με τους Isley Brothers και τον Little Richard, με τους απόκοσμους νέους ήχους των ψυχεδελικών γκρουπ του Λονδίνου. Καθώς δεν είχαν διαμορφωθεί στην παράδοση του rock 'n' roll, ένα γκρουπ σαν τους Who δεν θεώρησε διόλου παράξενο να δοκιμάσει τη rock όπερα – μία νέα σοβαρή πρόθεση στη rock μουσική που δεν είχε ακουστεί προηγουμένως. Και οι μετά τον Syd Barret Pink Floyd, κάνοντας χρήση της παιδείας τους ως φοιτητών της αρχιτεκτονικής, εισήλθαν σε περιοχές άγνωστες έως τότε στη rock, δημιουργώντας εκτεταμένα μουσικά έργα. Στη Νέα Υόρκη, παρά τις κάποιες όψιμες συγχροδίες α λα Beach Boys, οι Velvet Underground εισήγα-

«Ένα χέρι επάνω στο πουλί σου είναι πολύ πιο ηθικό —και πιο αποθλαυστικό— από ένα δάχτυλο στη σκανδάλη».

Lawrence Lipton

γαν ένα νέο, αδιαμφισβήτητο ώριμο πεδίο, διαχωρίζοντας οριστικά τη δουλειά τους από τραγούδια για δωδεκάχρονα παιδιά.

Οι Velvet περιλάμβαναν στις τάξεις τους τον John Cale, έναν πρωτοπόρο μουσικό με κλασική μουσική παιδεία, όπως έκαναν οι Grateful Dead με τον Phil Lesh και, από το 1967, οι Mothers of Invention με τον Ian Underwood. Ο ίδιος ο Zappa συνέθετε κλασική μουσική από την ηλικία των δεκαπέντε ετών.

Η δεκαετία του '60 μάς έφερε τα rock φεστιβάλ, τα οποία, ακόμα και μέσα στη λάσπη και την ψύχρα του καλοκαιριού στην Αγγλία, αποτελούν ευχάριστες συλλογικές εμπειρίες, προσφιλείς σε χιλιάδες κόσμου. Μας έφερε την εμπορική κουλτούρα: αντίθετα με τη folk μουσική που ανήκε σε όλους, η rock κουλτούρα δεν ανήκε στους χίπις. Παρά τη σειρά διαφημίσεων της Columbia Records που διακήρυσσαν ότι «The Man Can't Bust Our Music [Ο Μάγκας Δεν Μπορεί να Ρημάξει τη Μουσική μας]», κατέστη σαφές ότι «Ο Μάγκας» ήταν η Columbia Records. Κατείχε τα πνευματικά δικαιώματα και ζητούσε χρήματα κάθε φορά που φτιαχόνταν μία κασέτα από ένα δίσκο τους (ή, αργότερα, κάθε φορά που κάποιος κατέβαζε ένα τραγούδι στο Ίντερνετ). Πολλά rock γκρουπ βρέθηκαν σε στενάχωρη θέση: ισχυριζόνταν ανέκαθεν ότι αποτελούσαν μέρος της κοινότητας, μέρος της κουλτούρας του δρόμου, μόλις όμως τους προωθούσε μια μεγάλη δισκογραφική εταιρεία, οι περισσότεροι από αυτούς ξεπουλιόνταν. Ελάχιστα γκρουπ επέτρεπαν στους θαυμαστές τους να ηχογραφούν τις συναυλίες τους, να διακινούν περφορντ τη μουσική τους.

Ο δεδηλωμένος στόχος πολλών χίπις ήταν να δομήσουν μία αντικουλτούρα – τη δική τους εκδοχή αυτών που χρειαζόταν μία σωστή κοινωνία. Ο επίσημος Τύπος έγραφε για τον Al Carr και τον Andy Cap, ο αντεργκράουντ Τύπος για τους Furry Freak Bro-

thers και τον Mr Natural. Στον επίσημο Τύπο κυκλοφορούσαν άρθρα για τους αστέρες του Χόλιγουντ και τις γκαρνταρόμπες τους· στον αντεργκράουντ Τύπο κυκλοφορούσαν συνεντεύξεις rock γκρουπ και πληροφορίες από διάφορα χάπενινγκ. Ο επίσημος Τύπος αναφερόταν στην κυβερνητική γραμμή για τα εγκλήματα και για τον πόλεμο στο Βιετνάμ· ο αντεργκράουντ Τύπος αναφερόταν σε μαστουρώματα, στις τιμές των ναρκωτικών και στο κίνημα εναντίον του πολέμου. Στον επίσημο Τύπο υπήρχαν άρθρα για τη ζωή μεσοαστών καταναλωτών, ενώ στον αντεργκράουντ Τύπο δημοσιεύονταν μακροσκελή άρθρα για το LSD, για ιπτάμενους δίσκους, για κοινωνία χωρίς εργαζόμενους, για κοινόβια και για ομαδικό σεξ.

Μερικά κοινόβια έγιναν όντως αυτόρρηκη, ή έστω έφτιαχναν πράγματα ή παρείχαν υπηρεσίες που τις χρειαζόνταν άλλοι στην κοινότητα των χίπις. Μέλη των κοινοβίων πουλούσαν τρόφιμα στις λαϊκές αγορές διαφόρων πόλεων, κραμποποιοί και ράφτες πουλούσαν τηνπραμάτεια τους, ρούχα και ξυλόγλυπτα αντικείμενα, φλιτζάνια, πιάτα και κούπες. Δημιουργήθηκαν παζάρια των χίπις και καταστήματα ρούχων, μαγαζιά και εστιατόρια για χορτοφάγους, βιβλιοπωλεία, δισκοπωλεία, καθώς και μαγαζιά με διάφορα σύνεργα για τη λήψη ναρκωτικών. Το 1971 υπήρχαν τόσο πολλά κοινόβια ώστε μόνο για το Μπέρκλεϊ υπήρχε ένα καθημερινό ενημερωτικό φυλλάδιο που το μοίραζαν χέρι με χέρι σε πάνω από 50 κοινόβια και το τοποθετούσαν σε ειδικό πίνακα ανακοινώσεων.

Οι πίνακες ανακοινώσεων στα κοινόβια και στα καταστήματα των χίπις ήταν γεμάτοι με αφίσες και φυλλάδια για μαθήματα γιόγκα, διαλογισμού και ομιλίες διαφόρων γκουρού. Μία χαρακτηριστική όψη της αντικουλτούρας της δεκαετίας του '60 που διατηρείται ακόμα και σήμερα και μεγαλώνει χρόνο με το χρόνο, ήταν το κίνημα της προ-

σωπικής ανάπτυξης – μία new age θεραπεία. Τα μαθήματα γιόγκα και θεραπείας gestalt της δεκαετίας του '60 εξελίχθηκαν σε μαζικό κίνημα ενδοσκόπησης και αυτοθεραπείας στα μεσαία κοινωνικά στρώματα. Μοντέρνος χορός, τζόκιν, υγιεινή διατροφή, χορτοφαγία, tai chi, ομάδες διαλογισμού, βελονοθεραπεία, μασάζ, κλινικές σεξουαλικής θεραπείας είναι κυρίως μορφές προληπτικής ιατρικής που εκλαϊκεύτηκαν κατά τη δεκαετία του '60.

Ας μην ξεχνάμε και τον Υπερβατικό Διαλογισμό του Maharishi, τους Krishna, το Napora Institute (τους οπαδούς του Θιβετιανού βουδισμού του Chogyam Trungpai), τη Σαϊεντολογία, το Process, διάφορες Ξεν βουδιστικές αιρέσεις συμπεριλαμβανομένων των ταντρικών πυροφάγων του Kailas Shugendo (Yamabushi) και των γαλήνιων αρτοποιών του Tashahara. Σε καμία άλλη περίοδο δεν αναπτύχθηκε τόσο πολύ η φαντασία και δεν παρατηρήθηκαν τόσες δοξασίες σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Στην Αμερική, η δεκαετία του '60 σηματοδότησε την είσοδο των μαύρων και των γυναικών στην πολιτική και στα υψηλά πόστα των επιχειρήσεων· αυτές οι μάχες δεν έχουν αποβεί ακόμα νικηφόρες, ωστόσο στη διάρκεια τούτης της δεκαετίας έγιναν τα πρώτα βήματα. Ο αγώνας των μαύρων ήταν πολύ πιο σκληρός και αιματηρός. Η δεκαετία του '60 δεν ήταν μόνο η εποχή του Martin Luther King, ο οποίος έγινε στόχος από τη στιγμή που άρχισε να εναντιώνεται στον πόλεμο του Βιετνάμ, ήταν επίσης και η εποχή των Μαύρων Πανθήρων που, βλέποντας την αστυνομία να θερίζει τους αδελφούς τους, αποφάσισαν να οπλιστούν και οι ίδιοι και να αντεπιτεθούν. Δεν είναι απορίας άξιο το γεγονός ότι οι Πάνθηρες πήραν τα όπλα –ιδιαίτερα μετά τη δολοφονία του Martin

ΔΕΞΙΑ: Ένα καφέ για χίπις στην Kings Road, στο Λονδίνο, το 1968.

Luther King, η οποία απλώς τους έδειξε ότι με την ειρηνική διαμαρτυρία δεν επρόκειτο να αλλάξει ούτε στο ελάχιστο το ρατσιστικό κατεστημένο. Η ανάπτυξη και το μακέλεμα των Μαύρων Πανθήρων από τους αστυνομικούς, οι οποίοι πυροβόλυσαν για να σκοτώσουν, είναι εκτός των ορίων αυτού του βιβλίου, ωστόσο αντιπροσωπεύει μία παράλληλη ανάπτυξη στην αντικουλτούρα για την οποία αγωνίζονταν οι μεσοαστοί χίπις.

Υπήρχε μία πολιτική τάση στο αντεργκράουντ, ιδιαίτερα προς τα τέλη της δεκαετίας του '60, που την ακολούθησε η παλιά Αριστερά και η οποία συνδύαζε, σύμφωνα με τον David Widgery, «τον πιο φιλελεύθερο μπλουσεβικισμό και τον πλέον συμπονετικό και πνευματώδη μαρξισμό». Αυτής της τάσης ήταν ο Jerry Rubin, ο Ed Sanders, ο Wavy Gravy και άλλοι «αρχηγοί» του κινήματος, η οποία ωστόσο αλλοιωνόταν συχνά από καθαρά εγωιστικές αντιδράσεις. Μπορούμε να πούμε ότι εν πολλοίς το αντεργκράουντ ήταν αριστερό, ωστόσο έτεινε μάλλον προς την αναρχία παρά προς κάποιο οργανωμέ-

νο μαρξιστικό ή σοσιαλιστικό κόμμα. Στη Βρετανία, το κίνημα των χίπις κατάφερε ένα σημαντικό χτύπημα εναντίον του βαθιά ριζωμένου ταξικού συστήματος, μολοντί αυτόν τον αγώνα δεν τον κέρδισε τελείως, όπως διαπιστώνει κανείς αν ρίξει μια ματιά στις επικεφαλίδες των επιστολόχαρτων οποιασδήποτε μεγάλης τράπεζας ή εταιρείας. Στην Αμερική, τόσο οι γυναίκες όσο και οι μαύροι εισήλθαν σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας και αφομοιώθηκαν σε βαθμό που θα είχε συνταράξει πολλούς ανθρώπους 30 χρόνια πριν. Ωστόσο, πολλά από αυτά τα επιτεύγματα δεν ήταν αποτέλεσμα της αντικουλτούρας αυτής καθαυτής. Ήταν η δουλειά του γενικότερου πληθυσμού ο οποίος, χάρη στην αντικουλτούρα, άρχισε να αναρωτιέται και να διερευνά την κοινωμία στην οποία ζούσε για να βρει τι ήθελε.

ΕΠΑΝΩ και ΔΕΞΙΑ: Τα εξώφυλλα των δίσκων εξελίχθηκαν και εκτίθονταν ως καλλιτεχνικές δημιουργίες.
ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ: Easy Rider, 1969.

HIPPIE

Τα παιδιά
των λουλουδιών

**Κυρίες και κύριοι, σας παρουσιάζουμε την πιο εκπληκτική
και απίστευτη ιστορία που ακούσατε ποτέ!**

Μάθετε πώς γεννήθηκε από τις στάχτες του πολέμου το μεγάλο και απελευθερωμένο
κίνημα των Χίπις που άλλαξε τον κόσμο μιλώντας για ΑΓΑΠΗ και ΕΙΡΗΝΗ
και φορώντας παλιομοδίτικα πολύχρωμα ρούχα.

Ανατρέχοντας με κάθε λεπτομέρεια στα χρόνια από το 1965 έως το 1971, το HIPPIE
δίνει φωνή στα σημαντικότερα πρόσωπα του κινήματος. Πλαισιωμένο από φωτογραφίες,
αφίσες, εξώφυλλα δίσκων αλλά και σπάνιες εκδόσεις της εποχής, όπως
οι *International Times*, *Oz* και *Rolling Stone Magazine*, το βιβλίο είναι ο πληρέστερος
οδηγός για ένα κίνημα και μια εποχή που επηρέασαν καθοριστικά την ανθρώπινη σκέψη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.
ΤΑΤΟΙΟΥ 121, 144 52 ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΤΗΛ: 210 26 04 800 • FAX: 210 26 19 550
www.psychogios.gr • e-mail: info@psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΚΕΤΡΗΣ: 06228

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΓΙΑΤΙ ΜΕ ΚΑΘΕ ΒΙΒΛΙΟ ΒΛΕΠΩ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΑΛΛΙΩΣ